

Vilka skador får Ohly-affären för funktionshinderdebatten?

Lars Ohly skulle ge funktionshinderrörelsen i Sverige en starkare röst. I stället måste nu Funktionsrätt Sverige rösta om förtroendet för den nytillträdde ordföranden som vägrar avgå efter att han blivit polisanmäld i spåren av #Metoo-rörelsen.

Funktionshinderrörelsen i Sverige riskerar att få en allt lägre röst, sämre förtroende och mindre position i såväl den nationella som europeiska samhällsdebatten. Detta är mycket allvarligt ur demokratisynpunkt. Medierapporteringen om Funktionsrätts ordförande Lars Ohly, mänskliga rättigheters värde och förtroenderöstandet inom funktionshinderrörelsen riskerar att urholka förtroendearbetet samtidigt som människor i politisk fattigdom inte har förmåga att höja sina röster. Varför vill ingen föra offentlig debatt?

Det var många som trodde att den nationella funktionshinderrörelsen i Sverige skulle få en starkare röst i samhället. Eftersom vi går mot ett äldresamhälle där vi får allt fler äldre människor i samhället med såväl funktionsnedsättningar som kroniska sjukdomar ställer detta krav på delaktighet, tillgänglighet och användbarhet. Alla människor måste få en godtagbar livskvalitet och även kunna vara med och påverka politiken. Det handlar om partipolitiken, intressepolitiken och forskningspolitiken.

Funktionshinderorganisationen Handikappförbunden bytte tidigare i år namn till Funktionsrätt Sverige. Man ville få en starkare röst i samhället genom att inkludera mänskliga rättigheter i sitt arbete. Med pompa och ståt fick man också en ny ordförande; Lars Ohly. Den nye ordföranden polisanmäldes av en kvinna för sexuellt ofredande och kom att ingå i vittnesmål i MeToo-berättelserna.

Men istället för att backa som ordförande för Sveriges paraplyorganisation Funktionsrätt Sverige vägrar han att avgå från posten. Ombuden för funktionshinderorganisationerna och patientföreningarna ska istället tvingas att rösta om förtroendet för sin ordförande. Detta är mycket intressant med tanke på förtroendearbetet i funktionshinderrörelsen. Är en intern uppgörelse under uppsegling? Hursomhelst ska alla tvingas en gång för alla att ta ställning för eller emot sin ordförande bara efter några månader. Det handlar om totalt 41 medlemsförbund och deras röster.

Men vilka konsekvenser har dagens situation för förtroendefrågorna inom funktionshinderrörelsen och vilken skada har uppstått här i Sverige? Och vilka skador har uppstått i dess relation till den internationella funktionshinderrörelsen? I ett pressmeddelande skriver Funktionsrätt Sverige att förtroendefrågan ska avgöras i januari nästa år. Den som väntar får väl se.

Funktionshinderrörelsen tjänar ingenting på tystnad. Det behövs debatt nu om värdet av förtroende och tillit i själva funktionshinderrörelsen men också i dess relationer till det omgivande samhället. Jag menar att det står stora värden på spel här som relationerna mellan intressepolitiska organisationer, myndigheter och forskarsamhället. Den indiske nationalekonomen och filosofen Amartya Sen menar att det finns stora ojämlikheter i samhället för personer med funktionsnedsättningar. Alla människor kan inte ta del av medierapporteringen, mediekanalerna och de nya teknologierna.

Samtidigt finns det dom som hörs väldigt starkt i debatten. Vilka blir förtroendeskadorna på lång sikt av att funktionshinderrörelsen inte mer tydligt hanterar "Ohly-affären"? Det finns stora frågor som måste hanteras förutom förtroende och tillit. Hela samhället står inför stora förändringar och utmaningar när det handlar om funktionshinderpolitiken men också om hur ojämlikheten ska kunna bekämpas.

Jörgen Lundälv

Forskar om funktionsnedsättningar och är docent vid
Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet